

Non Solus 6 mei 2018

Gedenken en bevrijden.

De afgelopen week, stond vooral in het teken van de herdenking der doden uit de wereld oorlog 2.

Deze Non Solus is ook een aansluiting op de voedsel droppings waar ik 29 april het één en ander over berichtte. De Koningsdag op 27 april en afsluitend de Bevrijdingsdag op 5 mei komen nu ook in deze Non Solus aan onder uw aandacht.

Ik zal trachten enig verband te leggen tussen deze feestelijkheden en gedenken van oorlog slachtoffers.

Ene mijnheer Drop richtte met zijn vrouw, de commissie Nationale Herdenking 1940-1945 op, het was een persoonlijke doelstelling en er was veel kennis van de werking der ambtelijke wereld voor nodig om de idee op het niveau van de minister president, toenmalig W. Drees en het totale kabinet te krijgen. Hij ging er van uit dat herdenken en bevrijding vier en twee moeilijk op één dag uit te voeren gebeurtenissen waren en stelde voor herdenken op 4 mei, vanaf 18.00 uur de vlag halfstok en 20.00 uur twee minuten stilte, afsluiten met Wilhelmus twee coupletten. Einde op het moment van zon ondergang. De idee werd ingevoerd vanaf 1946

Let op de naamgeving: "NATIONALE HERDENKING 1940-1945"

De laatste jaren is er nogal wat discussie ontstaan om meer dan de oorlogsslachtoffers te gedenken. Er is de idee bij gekomen dat ook de uitgezonden militairen die voor de wereld vrede gesneuveld zijn, hier bij horen. Dit jaar heeft een groep zich opgeworpen om kabaal te maken tijdens de herdenking ceremonie om andere reden .Dat is gelukkig niet gebeurd. In de afgelopen jaren na 4 mei 1946 is er een aantal malen getracht de orde te verstoren, zonder beoogd resultaat.

Voor mij is het duidelijk en heilig. Wij gedenken op 4 mei allen die in de tweede wereld oorlog zijn gesneuveld, of terechtgestelden waar van velen als represaille ter plekke werden dood geschoten. Ook de joden die zonder enig menselijk gevoel, beestachtig werden afgevoerd en vermoord.

Denk aan de mannen van Putten in oktober 1944 zij werden afgevoerd en vermoord.

Ik denk ook aan, ik was er getuige van. een man op het Spui in den Haag die een brood van een wagen zich toe eigende en ter plekke werd gefusilleerd. Het dode lichaam moest drie dagen blijven liggen. Voorbijgangers werden gedwongen te blijven staan en kijken.

Die slachtoffers en nog velen velen meer, slachtoffers van het Nationaal fascistisch systeem geleid door de schoften als Hitler en zijn trawanten. Die worden herdacht op 4 mei in de avond met de vlag halfstok en het Wilhelmus. Dit mag zo duidelijk zijn.

Geen vermenging met andere herdenkingen, dat moet wel geregeld worden Maar op een andere eigen wijze. Door vermenging en onduidelijkheid weten we straks niet meer wat we gedenken. Het geldt ook voor ons kabinet goed bij de les te blijven.

Wij mogen niet de ogen sluiten voor de misdaden die nu in andere landen door dictators gepleegd worden en onze militairen daar trachten bij te dragen voor vrede en vrijheid, en daarvoor hun leven gegeven hebben, die vrede en veiligheid welke wij nu al drie en zeventig jaar kennen en mogen vieren.

Als bijzonder oorlog verleden, is de herinnering aan een portret van Koningin Wilhelmina. Het was voor de tweede wereld oorlog , vooral in arbeiderswijken, niet algemeen gebruikelijk om bij staats gebeurtenissen de Nederlandse vlag uit te hangen. De belangrijkste reden was het ontbreken van voldoende financiën om de driekleur te betalen, laat staan daar nog een oranje wimpel aan te voegen zoals bij een kleiner aantal mensen die oranje gezind waren.

Om reden van financiële aard hadden mijn ouders geen driekleur en beleefde ik het soms uithangen van de driekleur bij anderen als toch wel bijzonder.

Maar wat gebeurde na de capitulatie van Nederland en het vertrek van Koningin Wilhelmina en haar gezin met de Nederlandse regering? Mijn vader had een portret, afbeeldend Koningin Wilhelmina, ongeveer ter grootte van 40 bij 25 cm., ingelijst en achter in de gang opgehangen. Hij vertelde daarbij dat, zolang onze Koningin in het buitenland was dit portret daar bleef hangen. Het mocht pas weggehaald worden als de Koningin weer terug was, en dat zou zeker eens gebeuren. Het portret hing zodanig dat, wanneer je bij ons binnenkwam je de Koningin altijd moest zien.

Aan het naderend einde van de oorlog, in den Haag, waar wij woonden, november 1944, er volgde nog de fatale honger winter, werden wij op een morgen bezocht door drie Duitse soldaten die een huiszoeking gingen uitvoeren. Mijn vader was niet thuis, ondergedoken elders, zoals ook mijn oudere broer. Mijn moeder stond de Duitsers te woord, zonder een woord Duits te kunnen spreken. De militairen met hun grote geweren in de aanslag

maakten kennelijk op mijn moeder weinig indruk. Of er mensen onder de vloer waren werd gevraagd met de geweren in de aanslag op de vloer gericht. Wel een voor mij angstige en zeker geen avontuurlijke herinnering. Ineens viel hun oog op het portret van Koningin Wilhelmina en keken zij beurtelings naar het portret en mijn moeder. Mijn moeder doorbrak het zwijgen en de militairen aankijkend zei zij; "Dat is onze Koningin en die blijft daar, zolang zij weg is." Jawohl zei een van de militairen, allen draaiden zich om en zij gingen heen.

Toen de Koningin in 1945 geland was in Zeeuws Vlaanderen heeft mijn vader het portret uit de gang verwijderd, met de woorden; "De Koningin is terug, haar portret kan opgeborgen worden, want zij is nu weer onder ons."

Dit gebeuren vergeet ik nooit. Het is de beleving van en met mijn dappere moeder, welke mij nog steeds bij blijft. Mijn ouders hebben na de oorlog nooit een vlag gekocht, het had financieel best gekund. Voor hen bleef het devies, de koningin is onder ons en wij zijn vrij. De geest in mijn ouderlijk huis was tijdens en na de oorlog; "God Vaderland en Oranje."

Het portret is nog in mijn bezit'

Sinds de terug keer van Koningin Wilhelmina werd Koningsdag spontaan gevierd op 31 augustus en later tijdens het Koningschap van Juliana en Beatrix op 30 april .

De spontaniteit is nog steeds groot nu Koningsdag op 27 april gevierd wordt, de verjaardag van Koning Willem Alexander. Samen met zijn vrouw Maxima

vormen zij als Koning en Koningin een prachtig span dat op fantastische wijze bijdraagt aan onze democratie met de Monarchie daarin gekapseld. De band tussen het Oranje huis, Koningin Wilhelmina en het van de vrijheid beroofde Nederlandse volk is enorm sterk gebonden geweest, ondanks de scheiding door de wereld oorlog 2.

Laten wij wel bedenken dat bevrijding van het Duitse nazie juk in de eerste jaren met indrukwekkende gebondenheid van het Nederlandse volk is gevierd. In latere jaren is de vrije dag voor Bevrijdingsdag min of meer afgeschaft en de Koningsdag dicht bij Bevrijdingsdag gekomen. Waarschijnlijk lijkt het enthousiasme enigszins geluwd.

Maar als je de vliegende musici per helikopter over Nederland vliegend die plaatselijk concerten gaven zijn we toch heel blij met een dergelijk fenomeen. Het Bevrijdingconcert te Amsterdam was een prachtige afsluiting van zo een Nationale grootheid dat niet gemist mag worden. Prachtig. De Churchill V van Victorie en nu ook van Vrijheid werd formidabel in de muziek en beeld weer gegeven. De openingstune van Soldaat van Oranje.(Rogier van Otterloo) ..._ ,..._ Het morse teken drie maal kort en één maal lang voor de letter V.

De verbintenis tussen Koningsdag, Doden herdenking en Bevrijdingsdag is voor mij een eenheid en mag dat blijven.

De “Nationale Herdenking 1940-1945” in deze reeks is uniek en indrukwekkend.

Wij kunnen dan alleen zijn met ons denken, maar door de massaliteit zijn wij allen wel één, maar toch niet alleen.

Nicolaas Overbeeke

Nieuwerkerk aan den IJssel